

“La guerra de les galàxies’ ha perjudicat la ciència-ficció”

Amb un pressupost de 4,8 milions d’euros, ‘Stranded / Náufragos’ és una de les pel·lícules valencianes més ambicioses dels últims anys. Aquest film de ciència-ficció representa el debut com a guionista cinematogràfic del novel·lista Juan Miguel Aguilera.

Des que l’any 1981 va publicar el seu primer relat en la revista *Nueva Dimensión*, Juan Miguel Aguilera (València, 1960), s’ha anat llaurant un reputat prestigi com a novel·lista de ciència-ficció. Després d’una estreta col·laboració amb Javier Redal a principi dels anys noranta que abraça obres tan ambicioses com *Mundos en el abismo*, *Hijos de la eternidad* o *En un vacío insondable*, Aguilera decideix continuar la seua carrera professional en solitari. En 1998 escriu *La locura de Dios*, un relat de fantasia heroica protagonitzat pel filòsof mallorquí Ramon Llull. Posteriorment, fa els guions de la sèrie *Road Cartoons* per a la revista de còmics *L’Escrucó* i, ja en el 2000, és elegit president de l’Associació Espanyola de Fantasia i Ciència-Ficció. Convençut pel productor valencià Pepe Magán, Aguilera escriu el guió cinematogràfic de *Stranded / Náufragos*, la història d’una expedició espacial al planeta Mart. Al projecte se suma la directora novella Luna i diversos actors de renom internacional, com Joaquim d’Almeida, Maria de Medeiros i Vincent Gallo. Després de passar pels festivals de Sitges i Sant Sebastià, el film ja s’ha venut a diversos països del món, entre els quals Alemanya i Japó. No obstant això, l’estrena en l’estat espanyol encara continua pendent.

—Es pot dir que *Stranded / Náufragos*, és la primera gran producció de ciència-ficció produïda íntegrament a València?

—*Stranded* és una pel·lícula modesta, encara que és cert que ha tingut un pressupost alt, de vuit-cents milions de pessetes. De totes maneres, jo no diria que es tracta d’una superproducció, ja que els espectadors poden anar a veure-la amb una idea equivocada. Per a mi, és una resposta al cine americà de gènere que es realitza actualment. Reivindique la ciència-ficció com a gènere barat, on no importen tant els efectes especials espectaculars com una bona història. Per descomptat, sóc fan de *La guerra de les galàxies*, encara que pense que aquest tipus de pel·lícules han acabat sent perjudicials per al gènere, ja que la història es queda en un segon pla enfront de les explosions i les batalles espacials. Tampoc té molt a veure amb *Acción mutante*, que és una paròdia, molt divertida això sí, però que no està presa seriosament... *Stranded* està molt més prop de títols com *Solaris*, *Gattaca* o *Cube*, és un film de personatges amb una bona història darrere.

—Li va resultar complicat adaptar el seu estil literari a un format tan visual com el cinematogràfic?

—No massa. Perquè te’n faces una idea, vaig escriure la primera versió del guió en només quinze dies, encara que posteriorment vaig fer tres revisions abans de tenir-lo prou polit per començar a rodar. Comptem amb l’assessorament científic de l’astronauta Pedro Duque, una cosa que ens va ser de gran ajuda.

—Com heu pogut traure un projecte

que és tan arriscat i que compta amb un pressupost tan elevat?

—L'únie culpable és el productor, Pepe Magán: va reunir un repartiment internacional, va aconseguir que tot l'equip ens n'anàrem a Los Angeles a rodar en Panavisió, va convèncer l'artista Manolo Martín perquè treballara amb nosaltres... i tot sense cap tipus d'ajuda oficial, ja que va demanar una subvenció i, curiosament, no li van donar ni un duro. Ni tan sols ens van donar l'ajuda econòmica a "nou realitzador" per ser el primer llargmetratge de Luna. Llavors, per a quins dimonis serveixen les subvencions si a un projecte com aquest no li donen absolutament res?... Lluny de desmoralitzar-se, Pepe va continuar avant. Va portar el guió a María de Medeiros i a Joaquín d'Almeida, als dos els va agradar i van acceptar rebaixar el seu caixet a condició de participar en el projecte. Amb ells dins, ens en vam anar a Los Angeles a per Vincent Gallo, i també ens va dir que sí.

—Tres noms de semblant calibre us degueren obrir moltes portes, no?

—Per descomptat. Gràcies a aquests actors i al fet de rodar a Los Angeles, el projecte es va tornar molt abellidor, i Pepe va aprofitar per a realitzar prevendes a distintes distribuïdores, perquè d'una altra forma, un projecte de semblant envergadura no podria haver eixit avant. En un principi, la pel·lícula seria una producció molt barata, rodada en un escenari menut, amb actors desconeguts... Perquè te'n facés una idea, el referent de *Náufragos* era *Cube*, un film canadenc de ciència-ficció molt imaginatiu però rodat amb un pressupost mínim. Era el meu model per a *Náufragos*, centrada en els personatges i no tant en l'acció i l'espectacularitat. Volia centrar-me en una localització tancada, claustrofòbica, amb pocs actors... però a poc a poc el projecte va anar creixent. Pepe va contactar amb Ricardo Aranovich, director de fotografia de *Missing* i posseïdor d'un Oscar i diversos Globus d'Or. Ell sempre havia somiat de fer una pel·lícula sobre Mart, i no

"Es menysprea la ciència-ficció i tot allò que siga fantasia en general. A l'estat espanyol es llegeix poc, i a més hi ha una espècie de rebuig a tot el que tinga a veure amb la fantasia."

n'havia tingut mai l'oportunitat. Va llegir el guió, li va agradar, va dir que calia rodar en Panavisió... i de sobte, la nostre pel·lícula va començar a fer-se gran.

—Hi va haver algun problema durant el rodatge?

—No, tot va eixir sense massa contratemps. Primer, filmem dos mesos a Los Angeles, posteriorment ens vam venir un parell de setmanes a València a rodar interiors i acabem amb dues setmanes més a Lanzarote. Amb els actors va haver-hi bon *feeling*, encara que Vincent Gallo es va comportar de forma... diguem particular. Tenia un caràcter un tant irascible. Li dèiem "mister pollastre" perquè sempre l'estava embolicant: insultava la premsa, odiava els europeus... Com a actor, però, un professional.

—Exceptuant els actors, la resta de l'equip tècnic de *Náufragos* és valencià. Com va resultar l'experiència de treballar tots junts?

—Francament magnífica, fantàstica. Quan ens vam anar a rodar a Estats Units, ens vam embarcar tots en el mateix avió rumb a Los Angeles, i érem com una gran família. Durant el rodatge hi hagué molt d'ambient, i això va ajudar molt a fer bé les co-

ses. També la directora, Luna, és de València. *Náufragos* és la seua primera pel·lícula.

—Tant Luna com Pepe Magán i vostè ja treballen en un altre film, en quina fase es troba el projecte?

—Sí, preparem *Guerrero*, una superproducció d'aventures molt espectacular ambientada en el segle XVI. Ara mateix, busquem actors de cert renom als Estats Units.

—Com a president de l'Associació Espanyola de Ciència-ficció, no pensa que aquest gènere no està prou valorat?

—No sols es menysprea la ciència-ficció, sinó tot allò que siga fantasia, en general. A l'estat espanyol es llegeix poc, i a més hi ha una espècie de rebuig a tot el que tinga a veure amb la imaginació i la fantasia. Quan era una criatura, recorde que la gent em deia "no llegesques tant, que et tornaràs boig"... Açò, en altres països com França, no passa; es prenen el gènere com una indústria, com un negoci en què tots, autors i editors, poden guanyar diners. Això sí, els fans de la ciència-ficció són molt bons aficionats: entenen, acudeixen a les convencions, són molt fidels...

Manuel Valencia